

Beschrijving DO inrichting project Bovenlanden

Ten behoeve van besluitvorming Stuurgroep Gouwe Wiericke

21 juni 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Hydrologie	5
2.1	Creëren nieuw peil vak	5
2.2	Aanleggen verlengde aanvoerweg	6
3	Plaggen	7
3.1	Nat schraalland:	7
3.2	Nvo's	8
4	Beheer technische inrichting	9
4.1	Dammen	9
4.2	Hekken	9
4.3	Erfscheidig	9
4.4	Ontsluiting	10
5	Proces	11
5.1	Conditionerende onderzoeken	11
5.2	Wijziging peilbesluit	11
5.3	Uitvoering	11
	Colofon	12

1 Inleiding

In opdracht van de Stuurgroep Gouwe-Wiericke is Natuurmonumenten eind 2020 gestart met het uitwerken het inrichtingsplan DO voor de Bovenlanden: Midden gebied. Het DO is gebaseerd op het VO opgesteld door Royal Haskoning in 2015. Dit VO is vastgesteld door de stuurgroep als uitgangspunt voor op het opstellen van het inrichtingsplan DO.

De doelstellingen van het inrichtingsplan zijn het realiseren van de beheertypen 'vochtig weidevogelgrasland' en 'nat schraalland'. Om dit te kunnen realiseren zijn op hoofdlijnen twee maatregelen te benoemen die genomen moeten worden om deze beheertypen te kunnen realiseren. Het gaat hierbij ten eerste om het aanpassen van de hydrologie. Dit is noodzakelijk voor zowel het vochtig weidevogelgrasland als het nat schraalland. Ten tweede zal er geplagd moeten worden. Dit is vooral van belang voor het realiseren van het beheertype 'nat schraalland'. Daarbij zal er op kleine schaal geplagd worden om natuurvriendelijke oevers te realiseren. Deze maatregelen zullen inhoudelijk besproken worden in dit document.

Verder zal besproken worden welke maatregelen er genomen moeten worden ten behoeve van het beheer van het gebied. Hierbij zal het onder andere gaan om het aanleggen van dammen, hekken, toegangspad etc.

Als laatste zal er een toelichting gegeven worden op het proces. Dit betreft onder andere de uitkomsten van de conditionerende onderzoeken en gevolgen hiervan voor het vervolg proces. Daarbij zal toegelicht worden wat de planning is voor de uitvoering, en de volgorde van werkzaamheden.

Dit document is een toelichting op de DO documenten:

- 110-19-DO-001v3-sit
- 110-19-DO-002v3-dwp
- 110-19-DO-003v3-dwp
- DO raming v3

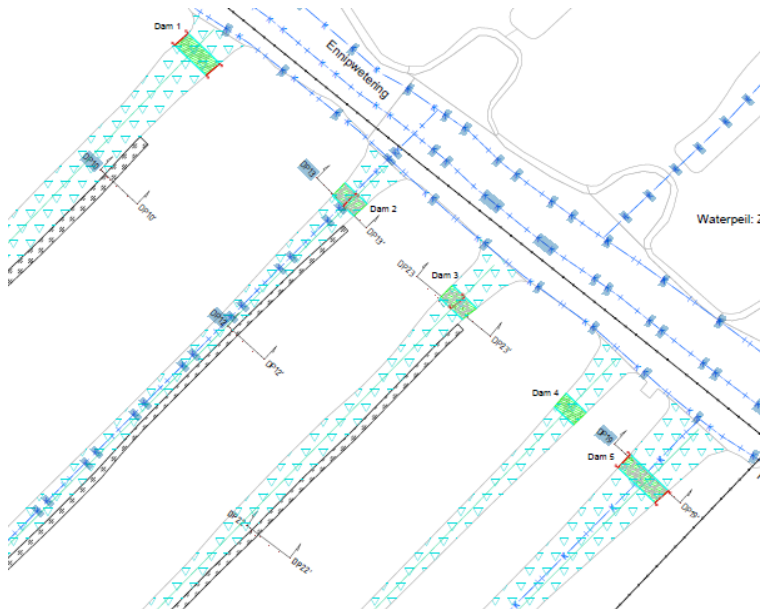
2 Hydrologie

Voor de aanpassingen in hydrologie wordt naar een aantal verschillende ingrepen gekeken, deze zullen per ingreep hieronder besproken.

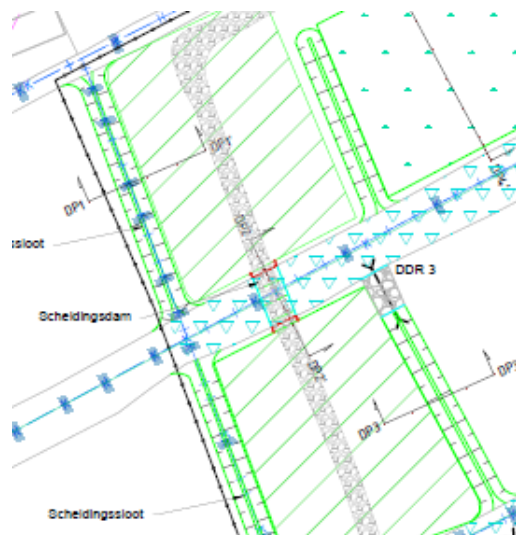
2.1 Creëren nieuw peil vak

De bedoeling hierbij is dat het projectgebied het zelfde waterpeil krijgt als de zuidelijk gelegen natuurgronden al in eigendom van Natuurmonumenten. Door het project gebied te koppelen aan die bestaande peil vak wordt een groter en daarmee robuuster watersysteem gecreëerd. Bijkomend voordeel hierbij is dat er in het projectgebied optimaal gebruik gemaakt kan worden van de hogere waterkwaliteit van dit bestaande peil vak ten opzicht van het overige polder water.

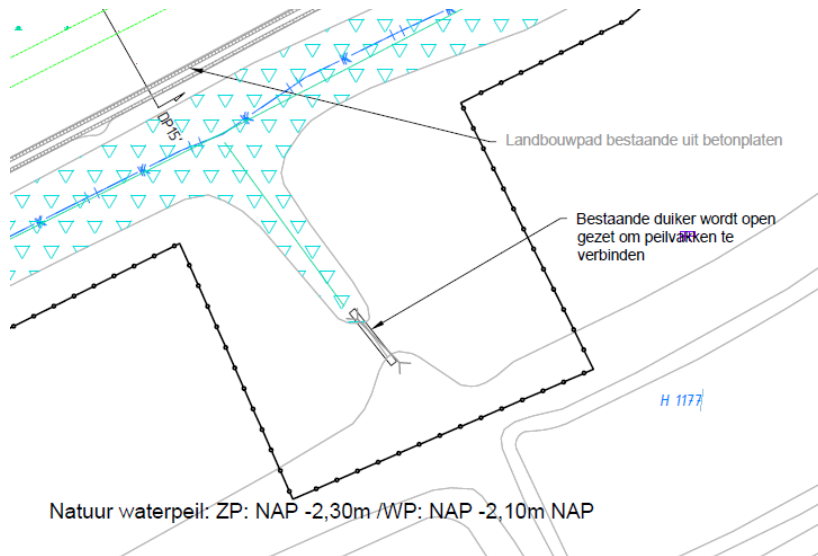
Hiervoor dienen aan de oostkant van de percelen de sloten afgesloten te worden van de Ennipewering middels het aanleggen van 5 dammen.

Aan de westkant van de percelen zijn de meeste sloten al middels een dam afgesloten. Alleen in de meest noordelijk gelegen sloot dient een dam aangelegd te worden. (gemarkeerd als DP 2)

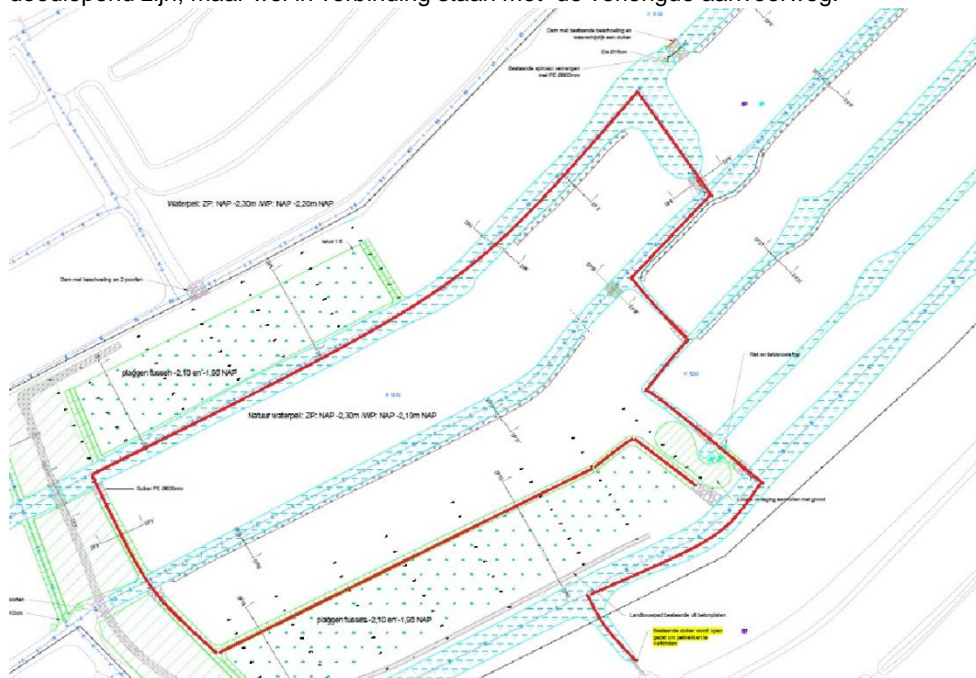

Om de peilvakken vervolgens te verbinden zal een bestaande duiker in het perceel zuidelijk gelegen van het projectgebied weer geopend worden om water door te kunnen laten. Door deze aansluiting zal het project gebied een aangepast peil krijgen van zomer NAP -2,30m en een winterpeil van NAP -2,10m

2.2 Aanleggen verlengde aanvoerweg

Binnen het projectgebied zal een verlengde aanvoerweg worden aangelegd, om ook binnen het projectgebied een gradiënt wat betreft waterkwaliteit te realiseren. Dit is bedoeld om een zo hoog mogelijke kwaliteit water langs de geplagde nat schraalland percelen te kunnen realiseren. Deze verlengde aanvoer weg zal middels een aantal te graven sloten en dammen met duikers gerealiseerd worden. De overige watergangen zullen doodlopend zijn, maar wel in verbinding staan met de verlengde aanvoerweg.

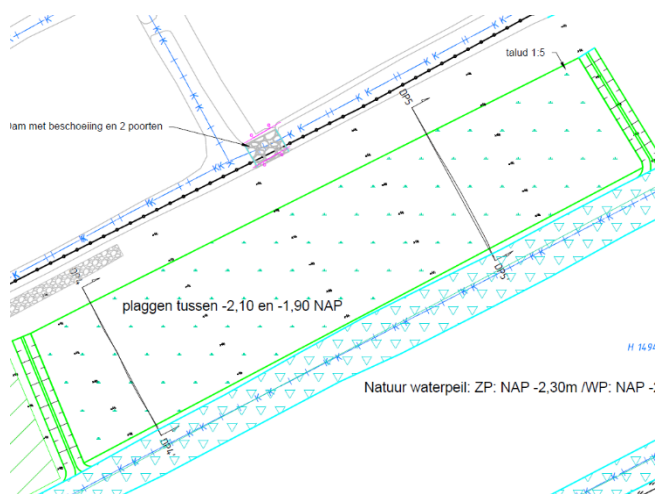
3 Plaggen

Het plaggen zal zoals gesteld voor twee doelen ingezet worden. Het plaggen voor nat schraalland, en het realiseren van natuurvriendelijke oevers.

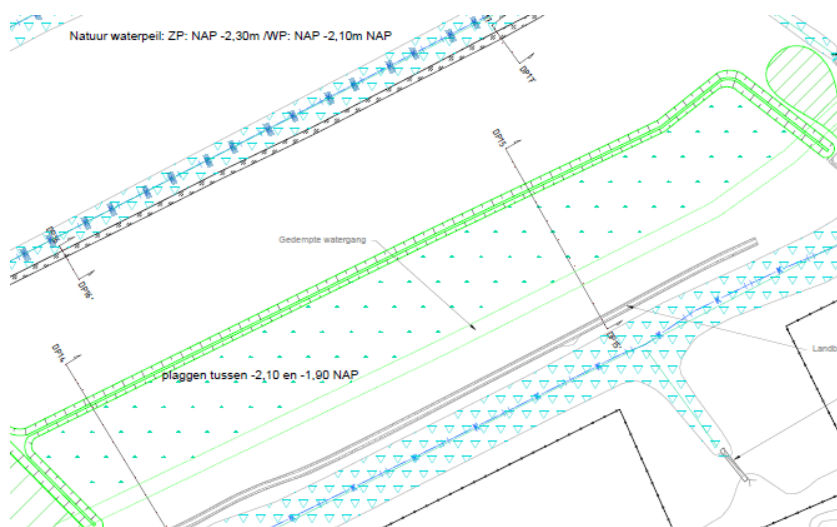
3.1 Nat schraalland:

Voor het plaggen van nat schraalland was het uitgangspunt dat er 'op één oor' geplagd zou worden, waarbij er een verloop gerealiseerd wordt van het laagste punt langs de watergang op NAP -2,10m naar NAP -1,90m, met indien nodig een talud naar het bestaande maaiveld. Hierbij ontstaat een gradiënt in voedselrijkheid, waarbij het laagste deel het meest voedselarm zal zijn.

Het tweede uitgangspunt was dat er minimaal 20cm grond afgegraven dient te worden over een substantiële oppervlakte binnen de te plaggen oppervlakte. Dit is noodzakelijk om voldoende nutriënten uit de toplaag te verwijderen om tot een goede ontwikkeling van het nat schraalland te komen.

Voor het meest noordelijk gelegen plagstuk is in het overzicht van de dwarsprofielen dat de plagdiepte van 20 cm over een groot deel van de oppervlakte behaald kan worden. In DP 4 over de gehele breedte, en in DP 5 over een gedeelte.

Voor het zuidelijk gelegen plagstuk zal de voorgeschreven plagdiepte niet over de gehele breedte gerealiseerd kunnen worden vanwege een bestaande verlaging in het veld.

Hierbij kan wel een plagdiepte van 20cm behaald worden op het laagst gelegen gedeelte, wat tevens ook de meeste potentie heeft voor het realiseren voor hoogwaardig nat schraalland. De ecologen van zowel Natuurmonumenten als de Provincie Zuid-Holland hebben hier over geoordeeld dat dit als nog ruim voldoende kansen biedt voor het succesvol ontwikkelen van nat schraalland.

3.2 Nvo's

De natuurvriendelijke oevers zullen aangelegd worden over een breedte van 2 meter. Hierbij wordt een Talud aangehouden 1:4 of hoger, waar het talud van NAP -2,30m naar bestaand maaiveld loopt. Zoals te zien is in de dwarsprofielen hoeft er op een aantal stukken maar minimaal ingrepen gepleegd te worden om tot het gewenste profiel te komen. De realisatie zal een maatwerk oplossing vragen waar een combinatie van graafwerkzaamheden en herprofilering met een wallenfrees ingezet moeten worden. Bij het bepalen van de ligging is gekeken naar de consequenties voor het beheer van de graslanden als ook het beheer van de watergangen. Dit is met de toekomstige pachter besproken en akkoord bevonden.

4 Beheer technische inrichting

Het gaat hierbij om alle maatregelen die toe te kennen zijn aan het beheer van het gebied.

4.1 Dammen

Voor het beheer en de ontsluiting van de percelen wordt gebruikt gemaakt van de dammen die aangelegd worden ten behoeve van het creëren van het nieuwe peilvak. De ligging hiervan is afgestemd met de toekomstige pachter (scheidingsdam en dam 1 t/m 5). Dam 6 wordt aangelegd om de verlengde aanvoerweg te kunnen realiseren, en heeft daarvoor een waterkerende functie. Alle dammen zullen aangelegd worden middels een gesloten beschoeiing aan beide zijden.

Daarnaast zullen er een aantal dammen met duiker aangelegd worden (DDR 1 t/m 7). Deze dammen zijn noodzakelijk voor de ontsluiting van de percelen, maar zijn echter ook onderdeel van de verlengde aanvoerweg. De doorvoer van het water zal middels een duiker met een diameter van 600mm of 800mm gerealiseerd worden.

Zowel de dammen als de dammen met duiker zullen een verharding krijgen middels het aanbrengen van gronddoek en het opbrengen van menggranulaat.

4.2 Hekken

De keuze van locatie van de hekken is afgestemd met de toekomstige pachter. Hierbij is gekeken naar welke percelen ze gecombineerd als begrazingsgebied zullen gaan inzetten. Op deze wijze zullen er niet onnodig hekken geplaatst worden.

Op korte dammen kan men af met een enkel hek. Op langere dammen is gekozen om aan beide zijden een hek te plaatsen om te voorkomen dat het vee de dam kapot kan lopen.

De geplagde stukken zullen ook afgeschermd moeten worden van vee. Hier is er gekozen om geen gebruik te maken van hekken, maar om vee-kering te realiseren middels vee-kerende sloten. Hiermee wordt kostbare aanleg en onderhoud van vele strekkende meters hekwerk voorkomen.

4.3 Erfscheiding

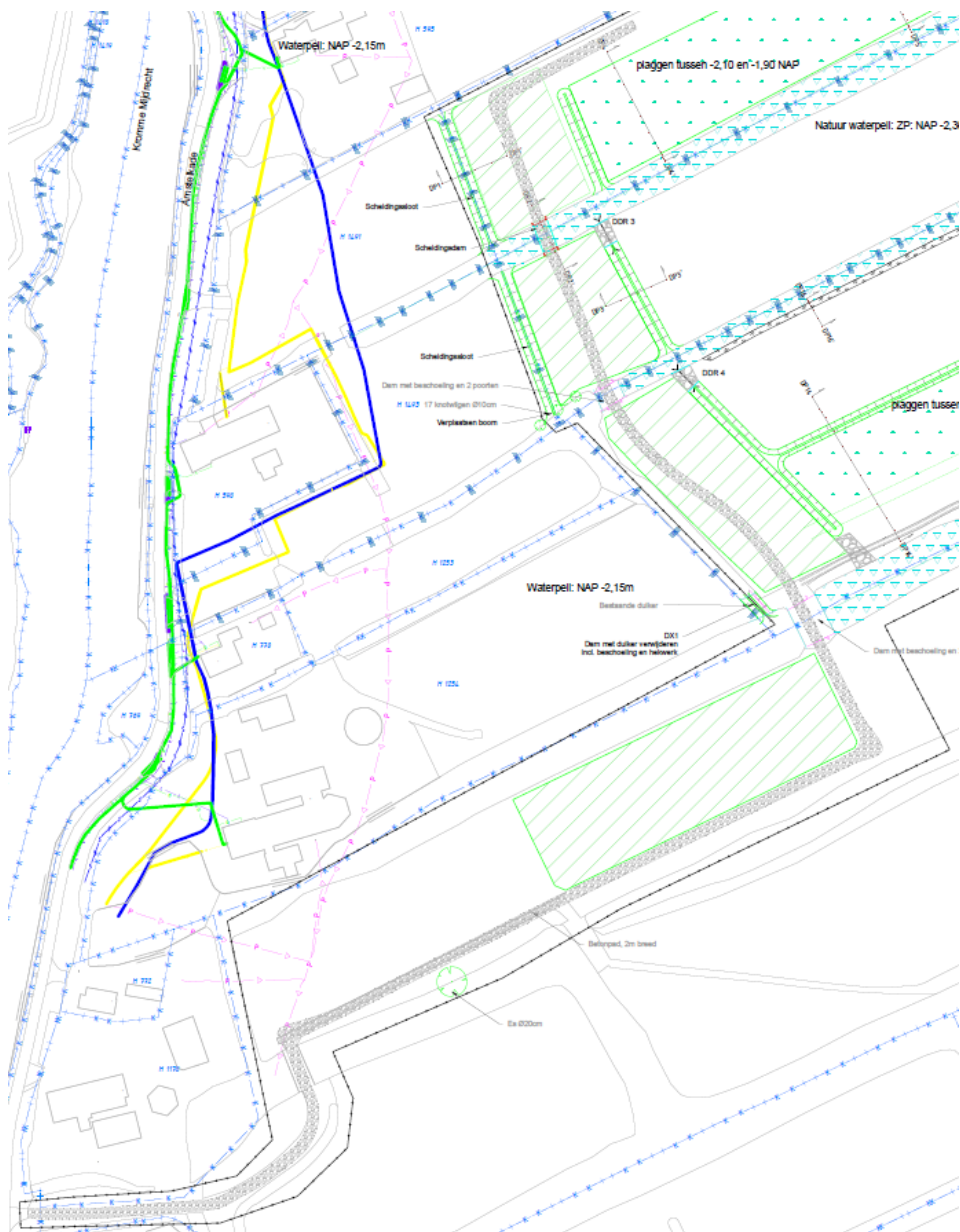
Voor het realiseren van erfscheiding zijn er twee ingrepen nodig. De eerste is het graven van de twee scheidingsloten. Deze percelen zijn nog doorlopend, echter zijn bij de aankoop de stukken gelegen langs de Amstelkade in eigendom gebleven of gekomen van dhr. Hendriks. Bij het sluiten van de koopovereenkomst is overeengekomen dat de erfscheiding middels het graven van een scheidingsloot gerealiseerd dient te worden.

Tevens zal dam DX1 verwijderd moeten worden. De dam is in zijn geheel in eigendom van Natuurmonumenten. Gezien deze dam geen beheer technische of waterkerende functie heeft, is het beter deze te verwijderen. De ervaring is dat deze dam momenteel gebruikt wordt door onbevoegden om zich (met hond) toegang te verschaffen tot het gebied. Dit is zeker in de toekomstige situatie met weidevogelbeheer een zeer onwenselijke situatie.

4.4 Ontsluiting

Ten behoeve van het beheer zal een toegangspad aangelegd moeten worden. Het betreft hier erg nat land, waar zonder ingrepen slecht met groter materieel, zoals tractoren voor het maaibeheer, gereden kan worden. Om een betere ontsluiting te realiseren is er voor gekozen om de vrijkomende grond uit de plagwerkzaamheden en de te graven watergangen aan te wenden om een aantal stukken (groen gearceerde vlakken) op te hogen. Hiermee kan een grotere drooglegging gerealiseerd worden wat de bereikbaarheid ten goede komt.

Daarbij zal het bestaande toegangspad vanaf de Amstelkade het gebied in, opgeknapt en verlengd worden tot in het project gebied. Het pad zal bestaan uit gronddoek waar overheen een laag menggranulaat gestort wordt.

5 Proces

5.1 Conditionerende onderzoeken

Bodemonderzoek: Uit het bodemonderzoek bij te verwijderen dammen of te graven sloten zijn geen vervuilingen gevonden die beperkend zijn op de uitvoering van de werkzaamheden. Voor het toepassen van de vrijkomende grond uit zowel bovenstaande werkzaamheden als het plaggen voor het ophogen van de percelen wordt aanspraak gedaan op de 'op of nabij'-regeling. Hiervoor is in januari een memo gegaan naar de omgevingsdienst West-Holland. De omgevingsdienst heeft hier positief over geoordeeld.

Archeologie: Vanwege het feit dat er niet meer dan 10.000m² dieper dan 50cm wordt gegraven, hoeft er geen archeologisch onderzoek uitgevoerd te worden.

Niet gesprongen explosieven: Na bureauonderzoek is gebleken dat het projectgebied niet als risico is aangemerkt voor niet gesprongen explosieven, hier hoeft dan ook geen aanvullend onderzoek naar gedaan te worden.

AERIUS berekening: Vanwege de ligging van het projectgebied ten opzichte van het N2000 gebied 'De Nieuwkoopse plassen' dient een AERIUS berekening van de werkzaamheden gedaan te worden. Negatieve effecten in het kader van stikstofdepositie op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden kunnen niet op voorhand worden uitgesloten

Quickscan flora & fauna t.b.v. wet Natuurbescherming: Vanuit de quickscan kunnen een aantal beschermde soorten niet op voorhand uitgesloten worden. Hier wordt momenteel aanvullend veldonderzoek naar gedaan. De resultaten van het onderzoek worden in augustus verwacht.

5.2 Wijziging peilbesluit

Voor het koppelen van het nieuw te creëren peilvak aan het bestaande peilvak met het natuuropeil dient een partiële herziening van het peilbesluit gerealiseerd te worden. Het afwijkende peil in het bestaande peilvak is geregeld middels een vergunning. Met de toevoeging van het nieuw te creëren peilvak komt de totale oppervlakte boven de toegestane grote waarmee een peilafwijking nog middels een vergunning georganiseerd kan worden. Met Waternet is inmiddels de procedure voor de peilwijziging besproken, de procedure voor partiële herziening zal op korte termijn gestart worden, en heeft een looptijd van minimaal 6 maanden.

5.3 Uitvoering

De uitvoering van de inrichting dient in 2 stappen uitgevoerd te worden. Ter voorbereiding dienen de watergangen gebaggerd te worden. Dit is nodig om een optimale werking van de verlengde aanvoerweg te realiseren, en tevens ten behoeve van de waterkwaliteit en natuurdoelen. Met het baggeren zal een grote hoeveelheid water op het land gebracht worden. Hierdoor is het niet mogelijk om het baggeren en de inrichting in 1 jaar uit te voeren.

2021*:

- September-november: Baggeren watergangen

2022:

- Augustus-oktober: Aanleggen scheidingsloten en scheidingsdam en overige inrichtingswerkzaamheden

**Voor de in 2021 te realiseren ingrepen zijn alle benodigde toestemmingen geregeld.*

Colofon

Realisatie

Vereniging Natuurmonumenten
Beheereenheid Rotterdam en Nieuwkoop
Hollandsekade 23-A
3651 LS Woerdense Verlaat
0172-576111
www.natuurmonumenten.nl

Opdrachtgever

Stuurgroep Gouwe-Wiericke

Project leider

Provincie Zuid-Holland : Annette Borgstein
Natuurmonumenten: Rob Eenink

Projectgroep

Provincie Zuid-Holland: Annette Borgstein, Rogier Kuil, Pim Jansen
Waternet: Martijn van Gilst, Melvin Koote, Floor Speet
Gemeente Nieuwkoop: Peter Verkade
Natuurmonumenten: Martijn van Schie, Willem Wansinck, Rob Eenink